

KEMIJÄRVEN KAUPUNGIN YKSITYISTIESELVITYS HANKKEEN LOPPURAPORTTI

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe	2
Suunnittelutyön lähtökohdat	3
Hankkeen toteutus	3
Ehdotukset jatkotoimista	7

ESIPUHE

Yksityistielain kokonaisuudistus astui voimaan 1.1.2019. Laki tulee merkittävästi muuttamaan nykyisiä käytäntöjä niin tiekunnissa kuin myös kunnissa. Keskeisimmät muutokset kuntien osalta ovat tielautakuntien lakkaaminen sekä kirjaukset kuntien yksityisteille myöntämien avustusten edellytyksiin.

Tielautakuntien lakkaaminen siirtää niille nykyisin kuuluvat tehtävät osin maanmittauslaitokselle, ELY-keskuksille, tieosakkaille sekä oikeuslaitokselle. Näistä kaksi viimeisintä ovat tieosakkaiden kannalta merkittävimmät.

Uuden lain myötä tiekuntien yhdistäminen, jakaminen, lakkauttaminen ja tienosien liittäminen tiekunnan tiehen tulevat, tiettyjen edellytysten täytyessä, mahdolliseksi tehdä tiekunnan päätöksellä. Samoin tiekunta voidaan tulevaisuudessa perustaa pelkästään tieosakkaiden yksimielisellä päätöksellä. Muutosten kirjaaminen edellä mainittujen toimintojen osalta samoin kuin yksityistierekisterin pitäminen jäävät edelleen maanmittauslaitokselle.

Tielautakuntien lakatessa erimielisyydet tiepidossa samoin kuin muutoksenhaku tiekunnan kokouksen päätökseen ratkaistaan käräjäoikeudessa. Uutena mahdollisuutena kokouksen päätöksen oikaisemiseen on tulossa tiekunnan mahdollisuus hakemuksesta itse oikaista virheellinen päätös. Mikäli tämä menettely ei tuota muutoksenhakijan kannalta tyydyttävää tulosta niin sitten asiasta voidaan nostaa moitekanne.

Kunta voi edelleen avustaa yksityistietä. Uuden yksityistielain perusteella avustaa voidaan vain sellaisia teitä joihin asioiden hoitamiseksi on perustettu tiekunta. Ehto koskee niin työllä kuin rahalla avustamistakin. Kyseinen ehto on merkittävin tätä hanketta ohjaava tekijä ja siten koko hankkeen keskiössä. Tämän lisäksi tiekunnan yhteystietojen tulee olla ajan tasalla yksityistierekisterissä sekä tien tietojen katu- ja tieverkon tietojärjestelmässä. Asia on kirjattu lakiin muotoon "Edellytyksenä avustamisen myöntämiselle on" mikä tuonee ehtojen täyttymisen osalta valvontavastuuta avustuksen myöntäjälle.

Kemijärven kaupungissa on nykyisin noin 215 km sellaisia yksityisteitä, jotka ovat joltain osalta pysyvän asutuksen pääsyteitä tai liikenteellisesti merkittäviä yksityistietoja. Tiekuuntien teitä on 183 kpl joista noin puolet toimii vakituisen tai loma-asutuksen pääsyteinä. Näistä säännöllisesti toimivia tiekuuntia on kaupungin arvion mukaan kymmenkunta.

Kemijärven kaupungin tavoitteena on kannustaa yksityisteiden osakkaita ottamaan suurempaa roolia teiden ja niiden asioiden hoitamisessa. Pitemmän aikavälin tavoitetilana ovat itsenäisesti toimivat tiekunnat joita kaupunki tukee mahdollisesti rahallisesti ja/tai neuvonnalla.

Hyväkuntoinen yksityistieverkko on välttämätön maaseudun asutukselle ja elinkeinoelämälle sekä sen elinvoimaisuudelle ja kilpailukyvyille. Tiekuuntien aktiivinen toiminta mahdollistaa yksityisteiden hallitun hoidon, ylläpidon ja peruserantamisen.

Tämä raportti kertoo hankkeen taustat sekä toteuttamisen pääasiallisen sisällön.

Kemijärven kaupungin puolelta selvitystyöstä on vastannut tiemestari Jesse Kananen. Kananen siirryttyä Kemijärven kaupungin palveluksesta muualle, hankkeen vastuuhenkilönä on toiminut Martti Valkola. Selvitystyön laatimisesta on vastannut teisännöitsijä Mika Rahja Yt isännöinti Oy:stä.

SELVITYSTYÖN LÄHTÖKOHDAT

Kemijärven kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 24.10.2016 käynnistää hankkeen kaupungin alueella olevien yksityisteiden tilan selvittämiseksi. Hankkeen tarkoituksena olisi tukea tiekuntien perustamista sekä ”nukkuvien” tiekuntien aktivoimista.

Kemijärven kaupunki avustaa vakituisen asutuksen pääsyteinä toimivia yksityisteitä pääasiassa hoitosopimusten mukaisesti tekemällä teille kunnossapitotoimia, kuten aurausta ja lanausta.

Kemijärven kaupungilla on edelleen mahdollisuus avustaa yksityisteitä. Avustaessaan yksityisteitä kaupungin tulee kuitenkin ottaa huomioon uuden yksityistielain vaatimukset avustuksen myöntämiselle, avustamisen tasapuolisuus, sopimusosapuolten oikeustila, tiekunnan tahtotila (päätös avustuksen vastaanottamisesta), sopimusten ehdot ja niiden toteutuminen, sopimusten lainmukaisuus sekä tiekuntien lainmukainen toiminta. Tiekuntien lainmukainen toiminta on aivan keskeistä jotta uutta lakia voidaan toteuttaa.

Mm. yhdyskuntateknisten johtojen ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle, uuteen lakiin tuli merkittäviä muutoksia. Sen mukaan suostumuksen sijoittamiseen antaa tiekunta, eikä kiinteistön omistajan suostumusta tällöin enää tarvita. Menettelytavat johtojen ja laitteiden sijoittamiseksi tiealueelle on kirjattu lakiin yksityiskohtaisesti ja niiden noudattaminen edellyttää, että tiekunta on laillisessa tilassa sekä toimintakykyinen.

HANKKEEN TOTEUTUS

Kemijärven kaupungin tekninen palvelualue kilpailutti hankkeen tammikuussa 2018. Määräaikaan mennessä saatiin 3 tarjousta, joista annettujen valintaperusteiden perusteella Yt isännöinti Oy:n tarjous oli voittava. Urakkasopimus valitun toimijan kanssa allekirjoitettiin hankkeen aloitustilaisuudessa 21-22.2.2018.

Hankkeen toteutuksen työkaluksi valittiin Yt isännöinti Oy:n tarjouksen liitteenä ollut työohjelma. Ohjelmaa tarkennettiin yhteisellä näkemyksellä. Vaiheen 4 osalta työohjelmaa täydennetään kyläkierrosten jälkeen. Myös muiden vaiheiden osalta työohjelmaa (liite 1) voidaan päivittää selvitystyön edetessä. Konsultti laatii vaiheen 2 mukaisen yksityistieselvityksen seuraavaan tapaamiseen, huhtikuu 2018, mennessä.

Vaiheen 2 tapaaminen pidettiin Kemijärvellä 11-12.4.2018. Konsultti esitteli laatimansa yksityistieselvityksen (liite 2), joka hyväksyttiin. Suunniteltiin ohjelmaa sekä aikataulutusta tuleviin tiedotustilaisuuksiin (kyläkierrokset). Näitä tarkennetaan vielä seuraavan viikon aikana. Sovittiin että Jesse laatii tilaisuuksiin palaute/yhteydenottolomakkeen. Konsultti avustaa lomakkeen tekemisessä tarvittaessa. Kaupunki vastaa kyläkierrosten tiedottamisesta ja tilojen hankkimisesta.

Tiedotustilaisuudet uuden yksityistielain vaikutuksista tiekuntien toimintaan sekä käynnissä olevasta yksityistiehankeesta pidettiin 14.5-17.5.2019. Maanantaina aloitettiin puolenpäivän aikaan Tapionniemessä. Tilaisuuteen osallistui 15-20 henkilöä. Aluksi Jesse Kananen kertoi yksityisteiden nykytilasta Kemijärvellä sekä kaupungin avustuksista yksityisteille. Tämän jälkeen hän kertoi käynnissä olevasta yksityistiehankeesta. Seuraavaksi Mika Rahja luennoi yksityistielain peruskäsitteistä sekä tienpidosta, minkä jälkeen käytiin läpi uuden yksityistielain keskeisimmät muutokset tämän hetkiseen lainsäädäntöön. Tämän jälkeen Jesse kertoi minkälaisiin käytännön toimiin tiekuntien ja tieosakkaiden on mahdollista saada apua tämän

hankkeen puitteissa. Lopuksi oli aikaa vapaalle keskustelulle ja kysymyksille sekä palautelomakkeen täyttämiseen.

Illalla jatkettiin samalla ohjelmalla keskustan kulttuurikämpällä. Ajankohta oli ilmeisesti sopivampi mm. työntekijöille, sillä osallistujia oli lähemmäksi 40. Myös täällä tilaisuuden jälkeen käytiin vilkasta keskustelua ja kysymyksiä esitettiin runsaasti.

Tiistaina tilaisuuden pitopaikkana oli Misin kylätalo lähellä Rovaniemen rajaa. Ohjelma noudatteli edellisen päivän kulkua ja myös täällä saatiin aikaan vilkasta keskustelua. Osallistujia oli n. 20.

Keskiviikkona aamupäivällä jatkettiin Joutsijärvellä ja vaikka osallistujia ei ollut kuin 15 niin se ei tunnelmaa latistanut. Loppukeskustelu ja kysymykset venyttivät tilaisuuden lopetuksen selvästi yli aikataulun. Onneksi siirtymälle Kostamoon oli varattu reilusti aikaa, joten luennoitsijat ehtivät käydä välillä syömässäkin. Kostamon kylätalolle kuulijoita oli saapunut n. 20 ja palaute oli asian vaikeudesta huolimatta kannustavaa. Tiedolle oli selvästi kysyntää.

Torstaina vuorossa oli kyläkierrosten viimeinen kohde Luusua. Myös täällä osallistujia oli n. 15-20. Ja kuten muissakin tilaisuuksissa, täälläkin saatiin aikaan mielenkiintoista keskustelua ja vastattavaksi kiperiä kysymyksiä.

Illalla Jesse ja Mika kävivät vielä teknisessä lautakunnassa kertomassa hankkeen etenemisestä ja kyläkierrosten palautteesta.

Kyläkierröksellä jaetuille palautelomakkeille asetettiin viimeiseksi palautuspäiväksi 17.6.2018. Tämän jälkeen Jesse kokosi palautteet yhteen ja lähetti ne konsultille tiedoksi. Näiden perusteella Mika laati työohjelmaan ehdotuksen vaiheen 4. toteuttamiseksi. Työohjelma tehtiin yhdessä joitain tarkennuksia ja se hyväksyttiin lopullisessa muodossaan kesälomakauden jälkeen.

Tämän jälkeen konsultti laati suunnitelman tarvittavista toimenpiteistä sekä arvioi niihin tarvittavien resurssien määrän. 4. vaiheen resurssointi hyväksyttiin elokuussa 2018.

Toteutettaviksi töiksi pyydettiin seuraavat tehtävät:

1. Tiekuntien perustamispyyntöjä 11kpl
2. Tiekuntien kokousjärjestelyt ja/tai yksiköinnin päivitys 13 kpl
3. Tiekuntien yhdistäminen 1 kpl
4. Tieoikeuksien selvittäminen 3 kpl

Konsultti alkoi selvittää hakemusten mukaisten töiden toteuttamista. Selvitystyön jälkeen todettiin että tiekuntien perustamispyynnöistä 6 kpl oli sellaisia että ne voidaan ottaa käsiteltäväksi kunnan tielautakunnassa. Tiekunnan kokousjärjestelyt ja yksiköinnin päivitykset voitiin hankkeen puitteissa tehdä 9 tiekunnalle. Tiekuntien yhdistämispyyntö päätettiin myös ottaa tehtäväksi.

Konsultti laati tieyksiköinnit 9:lle sitä pyytäneelle tiekunnalle. Näistä 8 tiekuntaa halusi että kaupunki avustaa kokousjärjestelyissä ja esittelee siellä uuden yksikkölaskelman. Yksikkölaskelmat laadittiin Imposentielle, Kaappelantielle, Kiviniementielle, Lassilanmutkalle, Mäntyseläntielle, Ollilanniementielle, Outijoentielle, Perävaarantielle sekä Pitkänkujan yksityistielle.

Konsultti laati kokouksiin kutsut, jotka kaupunki postitti osakkaille. Tiekunnan kokoukset pidettiin Kemijärvellä 13.-14.11.2019. Konsultti toimi kokousten sihteerinä, valtaosassa kokouksia myös puheenjohtajana sekä esitteli yksikkölaskelman. Kokoukset sujuivat pääosin rauhallisesti ja etukäteen suunnitellun mukaan. Outijoentien tiekunnan kokouksessa tienpidon sovittamattomat riidat pyrkivät vaikuttamaan asioiden käsittelyyn. Asioiden käsitteleminen puhtaasti asiaperustein rauhoitti kuitenkin tilannetta sen verran, että kokous saatiin viety läpi ja yksikkölaskelmakin hyväksyttiin yksimielisesti.

Pitkänkujantien tiekunta oli hakenut sekä valittu rahallisen avustamisen pilottikohteeksi. Kokeilussa tiekunta vastaanottaa kaupungin myöntämän rahallisen avustuksen ja vastineeksi tästä luopuu kaupungin myöntämästä työllä avustamisesta. Kaupungin myöntämä rahallinen avustus olisi 1,5e/m/vuosi, sille tien osalle joka toimii vakituisen asutuksen pääsytienä.

Koska kyseessä oli avustuksen vastaanottaminen, se vietiin tiekunnan kokouksen päätettäväksi. Asia aiheutti vilkasta keskustelua osakkaiden kesken. Kokouksessa paikalla oli myös urakoitsija, joka oli sopinut kaupungin kanssa Pitkänkujan tiekunnan tien talvihoidosta 2018-19 tiettyyn hintaan. Hän totesi että mikäli tiekunta ottaa rahallisen avustuksen vastaan niin hän tarjoutuu tekemään työn suoraan tiekunnalle kaupungin kanssa sovituin ehdoin ja samalla hinnalla.

Koska tarjottu talvihoidon hinta ylitti kaupungin pilottikohteelle myöntämän rahallisen avustuksen tason, tiekunnan kokous päätti että se ei ota vastaan tarjottua rahanavustusta vaan pitäytyy edelleen työllä avustamisessa.

Lisäksi hankkeen puitteissa järjestettiin tiekuntien yhdistämistä suunnittelevien Sasserolammen-, Kattilaputaan- ja Lammasniementien tiekuntien kokoukset, joissa yhdistymisestä päätettiin.

Mäntyseläntien ja Ollilanniementien tiekuntien kokouksissa ilmeni tarvetta jatkaa tiekuntien asioiden järjestelemistä tielautakunnan toimituksessa.

Kun lautakunnan toimitushakemuksia ei alkanut syksyn mittaan kuulua niin konsultti otti yhteyttä tiekuntien perustamista toivoneisiin osakkaisiin ja kehotti heitä hakemaan kyseistä toimitusta marraskuun loppuun mennessä, jotta asia voitaisiin käsitellä tämän hankkeen puitteissa. Konsultti laati myös lomakepohjan toimitusten hakemista varten.

Marraskuun loppuun mennessä kaupungille oli saapunut toimitushakemuksia tiekunnan perustamiseksi 6kpl, tiekunnan jakamiseksi 1 kpl, tien liittämiseksi tiekunnan tiehen 2 kpl ja tiekuntien yhdistämiseksi 1 kpl.

Konsultti aloitti lautakunnan toimitusten valmistelun tammikuussa 2019. Tässä vaiheessa oli sovittuna että hankkeelle annettua määräaikaan vuoden 2018 loppuun, jatketaan siihen asti kunnes pyydetty toimitukset saadaan pidettyä. Konsultti esitti että tielautakunnan toimitukset (9 kpl) voitaisiin yrittää viedä läpi kahdessa päivässä. Kunnianhimoinen tavoite oli tarpeen sillä tielautakunnan jäsenten ja konsultin aikataulujen sovittelu osoittautui melko haasteelliseksi. Lisäksi olisi tarpeen järjestää lautakunnan jäsenille pikainen perehdytys toimitusten läpiviemiseksi.

Tiejaoston jäsenten koulutus pidettiin 18.2.2019. Jaoston lisäksi paikalla oli myös toimituksissa sihteerin tehtäviä hoitava Martti Valkola. Konsultti oli koostanut 2 tunnin tietopaketin lautakunnan toimituksesta. Tilaisuuden jälkeen sovittiin että jaoston puheenjohtaja, sihteeri ja konsultti pitävät vielä yhden palaverin toimituksen aattoiltana, jossa toimitusten kulku katsotaan vielä pöytäkirjatasolla. Toimitukset oli jo aiemmin päätetty pidettäväksi 28.2-1.3.2019.

27.2.2019 illalla Sasserolammentien ja Lammasniementien hoitokuntien puheenjohtajat pitivät vielä konsultin kanssa palaverin jossa kirjattiin hoitokuntien keskenään sopimat asiat toimituksessa esitettäväksi. Katsottiin myös läpi konsultin laatima kunnossapitokustannusten osittelu.

Tämän jälkeen pidettiin vielä palaveri konsultin, Esa Pöyliön ja Martti Valkolan kesken, missä käsiteltiin toimituksen kulku yksityiskohtaisesti sekä hahmoteltiin toimituksissa mahdollisesti vastaan tulevia haasteellisia tilanteita.

Toimitukset aloitettiin 28.2.2019 klo 08.00 tiekunnan perustamisella Paunantie nimiselle yksityistielle. Paikalle saapuneet osakkaat olivat yksimielisiä tiekunnan perustamisesta, samoin yksikkölaskelma vahvistettiin esitetyn mukaisesti. Tie kunta valitsi toimielimekseen toimitsijamiehen ja tien nimeksi tuli Paunantien yksityistie.

Klo 09.00 alkaen alettiin käsitellä tiekunnan perustamista Haapanivantie nimiselle yksityistielle. Myös täällä tiekunnan perustaminen eteni ilman vastustusta. Toimielimeksi valittiin toimitsijamies ja tien nimeksi tuli Haapanivan yksityistie.

Tiekunnan perustamista Sahantielle aloitettiin klo 10.00. Sahantielle tieoikeudet ovat syntyneet 1.3.1977 voimaan astuneen ns. ojalain nojalla. Toimituksessa ei kiistetty kenenkään osakkaan oikeutta tienkäyttöön eikä tieoikeuden sijainnista syntynyt erimielisyyttä. Näin ollen toimitusta voitiin jatkaa tiekunnan perustamiseksi. Toimielimeksi tie kunta valitsi hoitokunnan ja tien nimeksi päätettiin Sahantien yksityistie.

Sasserolammentien, Kattilaputaantien ja Lammasniementien tiekuntien yhdistäminen oli vuorossa lounastauon jälkeen. Tie kunnat olivat jo yhdistämisen hyväksyneet, minkä lisäksi hoitokunnat olivat sopineet muutamista yhdistymiseen liittyvistä käytännön asioista, jotka siten toimituksen päätöksellä vahvistettiin. Tie kuntien yhdistäminen sekä uuden yksikkölaskelman esittely sujuivat ilman vastaväitteitä. Lautakunnan toimituspäätös oli valmis reilun tunnin kuluttua nuijan aloituskopautuksesta. Toimituksen jälkeen voitiinkin todeta että hyvin valmisteltu on jo puoliksi tehty. Näin ollen tie jaoston jäsenetkin ehtivät hieman levähtää ennen teknisen lautakunnan kokousta.

Perjantaiamu aloitettiin Mäntyseläntien toimituksella. Täällä toimituksen tarkoituksena oli tien liittäminen tiekunnan tiehen sekä tiekunnan jakaminen kahdeksi erilliseksi tiekunnaksi. Kivilahdentien oikeutetut tai rasitetut eivät vastustaneet tien liittämistä tiekunnan tiehen, joten se voitiin tehdä. Tie kunnan hakemuksen mukaisesti tie kunta jaettiin kahdeksi erilliseksi tiekunnaksi. Tienosan 1 nimeksi osakkaat päättivät Mäntyselän yksityistie ja toimielimeksi valittiin hoitokunta. Tienosan 2 nimeksi päätettiin Kilposen yksityistie ja toimielimeksi valittiin toimitsijamies.

Seuraavan toimituksen aiheena oli tienosan liittäminen tiekunnan tiehen Ollilanniemessä. Tämäkin toimitus sujui pitkälti valmistelun mukaan, yhden kiinteistön kohdalla tienkäyttömatakaa jouduttiin korjaamaan.

Lounaan jälkeen vuorossa oli tiekunnan perustaminen Severintielle Luusuaan. Tie osakkaita oli paikalla saapunut mukavasti. Koska yksiköintiä ei oltu tarkastettu etukäteen yhteyshenkilön kanssa, niin sen esittelyyn käytettiin tavanomaista enemmän aikaa. Severintien yksityistielle saatiin tie kunta perustettua ja toimitsijamieheksi valittiin Arvo Ollila.

Tämän jälkeen oli vuorossa tiekunnan perustaminen Niskalantielle. Toimitus oli rajattu koskemaan koko Niskalantietä lakanneen kylätien rajauksen mukaan. Lautakunnan toimivallasta keskusteltaessa asianosaisten keskuudesta esitettiin epäily että tien loppuosa ei ole lakanneen kylätien vaan sopimustien asemassa. Koska lautakunnan toimivaltaa kohtaan oli esitetty epäily, ei toimituksella ollut muuta mahdollisuutta kun keskeyttää asian käsittely ja kehottaa asianosaisia hakemaan yksityistietoimitusta tieoikeuksien selvittämiseksi. Asiaa ei voida ratkaista tielautakunnan toimituksessa. Viimeisenä oli vuorossa tiekunnan perustaminen Heikinvaara nimiselle yksityistielle. Lähtötilanteessa toimituksen kohteena olevalla yksityistiellä oli vain kaksi osakasta, jolloin tiekunnan perustaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Tien vaikutusalueella oli kuitenkin kiinteistö jonka käyttämiseen tietä tarvittaisiin ja jolla tieoikeutta ei ollut

olemassa muutakaan kautta. Kyseiselle kiinteistölle myönnettiin lisätieoikeus toimituksen kohteena olevaan tiehen, jonka jälkeen tielle perustettiin hakemuksen mukaan tiekunta. Heikinvaaran yksityistien tiekunnan toimielimeksi osakkaat valitsivat toimitsijamiehen.

EHDOTUKSET JATKOTOIMISTA

Uuden lain myötä yksityisteiden kunnanavustusjärjestelmä tulee myös ottaa tarkasteltavaksi. Mahdolliset muutokset tulisi tehdä nopealla aikataululla, jotta tiekunnille jää aikaa järjestellä tienpitonsa. On hyvä huomata että avustusta myöntäessään kunnalla on myös mahdollisuus määritellä avustusehdot. Avustuksen ehtoineen tulisi olla osakkaita motivoivaa sekä kannustaa tiekuntaa lainmukaiseen toimintaan ja hyvään tienpitoon. Tavoitteena on lainmukainen, yksinkertainen ja tasapuolinen avustusmalli vakituisen asutuksen pääsytien tiekunnille, ottaen huomioon myös Kuntalain vaatimukset.

Tämän hankkeen aikana saatiin aktivoitua osa kaupungin yksityisteistä ja niiden osakkaista, mutta paljon oli tiekuntia jotka eivät reagoineet hankkeen tarjouksiin mitenkään. Kuitenkin hankkeen loppupuolella kävi ilmi että asia on alkanut hiljalleen kiinnostaa myös muita yksityisteiden käyttäjiä. Niinpä uuden lainsäädännön vaikutuksista tienpitoon ja avustuksiin olisi hyvä tiedottaa tieosakkaita mahdollisimman nopeasti. Tässä voisi toimia yhden päivän mittainen luento/koulutustilaisuus, joka järjestettäisiin keskeisellä paikalla kaupunkia. Tilaisuudesta tulisi tiedottaa kattavasti, jotta mahdollisimman moni yksityistien osakas saataisiin mukaan tilaisuuteen.

Resurssien puitteissa tiekuntien aktivointia ja tiekuntien perustamista kannattaisi jatkaa, jotta mahdollisimman moni tiekunta voisi saavuttaa lainmukaisen avustuskelpoisuuden. Vastuu aktivoimisesta siirtynee enemmän tieosakkaille, mitä tulisi tukea tarjoamalla mahdollisuuksien mukaan apua ja neuvontaa.

Nykyisen avustuskäytännön ulkopuolelle on jäämässä merkittäviä määriä yksityisteitä, jotka eivät täytä avustusehtoja (tiekunnan olemassa olo). Näiden teiden tienpidon järjestämisellä voi olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, mikäli sillä voidaan tukea kotona asumista. Yhtenä vaihtoehtona kannattaisi tutkia mahdollisuutta perustaa tällaisista teistä alueellisesti (kylittäin) yksi tiekunta.

Sosiaalisin perustein avustaminen ja sen perusteleminen olisi huomattavasti helpompaa, kun avustus voitaisiin kohdentaa tiekunnan perimään tiemaksuun, tienpidon avustamisen sijaan.

Tämä vaihtoehto vaatii mahdollisesti tieoikeuksien perustamista ja siten asian käsittelyä maanmittauslaitoksen yksityistietoimituksessa. Huolellisella ennakkovalmistelulla ja yhdessä toimitusinsinöörin kanssa valmistellen toimituksen kustannukset on mahdollista saada kohtuulliselle tasolle.